

LEVENT

GÖBEKLİTEPE

TARİHİ ESER
KORUYUCULARI

Mustafa Orakçı

KÂMİL'İN YENİ İŞİ

Hayatımın en sıcak günlerini yaşıyorum. Havanın daha önce bu kadar sıcak olduğunu hatırlamıyorum. Annemin dediğine göre ben doğduğum sene de böyle sıcak olmuş. Havanın böyle olması bizim yaz tatilimizi de olumsuz etkiliyor, bizim tayfayla pek görüşemiyoruz. Okul zamanında birlikte yapmayı planladığımız neredeyse hiçbir şeyi yapamadık. Neyse ki yaz tatilinin başındayız. Havalar biraz normale dönerse biz de planladıklarımızı yapabiliriz.

Sıcak hava yüzünden evden çıkamadığımız için arkadaşlarımla bol bol mesajlaşıyorum. Ortak bir grubumuz var. Bu grup sayesinde iletişim kuruyoruz. Birkaç günde bir, akşamüstü birimizin evinde toplanıyoruz. Bu sıralar tek eğlencemiz bu...

En son toplantı bizim evdeydi. Onlara kocaman bir karpuz fotoğrafı attım. Altına da şöyle yazdım:

Kısa sürede herkes bizdeydi. Bir tek eksik vardı: Kâmil... Kâmil normal zamanda asla böyle bir teklifi kaçırmazdı. Bu durum Mert'in de dikkatini çekti:

– Ağabey, Kâmil ağabeyin başına kesin bir şey geldi. Bak, söylemedi deme.

– Öyle söyleme Mertçğim, dedim. Belki işi falan vardır.

– Ağabey bir kez daha düşün. Karpuz diyorsun, soğuk diyorsun ve Kâmil ağabeyim gelmiyor. Olacak şey değil. Bundan daha önemli ne işi olabilir ki?

Aslında Mert doğru söylüyordu. Kâmil, Osman'ın ısmarladığı dondurma için de gelmemişti. Mert böyle söyleyince içime kurt düştü. Hemen Kâmil'i aradım. Fakat uzun uzun çaldırmama rağmen telefonu açmadı. Diğer arkadaşlara sordum. Kâmil'i ne gören ne de nerede olduğunu bilen vardı.

Kavurucu sıcaklarda bu şekilde yaşamaya çalışırken bir pazar sabahı annem beni ekmek almak için bakkala gönderdi. Gittiğimde ekmek kalmadığını öğrendim. Ben de fırına gitmeye karar verdim. Biraz yürüyecektim ama taze ekmek yiyecektik. Dumanı üstünde, sıcak, çıtır çıtır... Güzel bir pazar kahvaltısı için değerdi.

Fırına kadar yürüdüm. İçeri girince

"Günaydın!" dedim. Yüzü gözü un içinde, kim olduğu belli olmayan bir kişi bana bakıp gü-lümsedi.

Kim olduğunu anlama-ya çalışken konuştu:

- **Levent, hoş geldin kardeşim!**

Ses tanıdık gelmişti ama emin olamamıştım.

- Kâmil! Bu ne hâl? Burada ne işin var?

- Dostum, ben hayatımın işini buldum.

- **Kâmil tatildeyiz. Dinlenmeye ihtiyacın yok mu senin?**

- Ben böyle çok mutluyum. Üstelik para falan da almıyorum. İş, yani ekmek yapma sanatını öğrenmek istiyorum. Bu yüzden karın tokluğuna çalışıyorum. Çok mutluyum burada.

Kâmil'in sözleri üzerine kendi kendime söylendim:

- **Keşke sana maaş verselerdi. Zavallılar...**

– Ne dedin Levent, seni duyamadım.

– Bir şey yok Kâmilciğim, sana kolay gelsin. Ben iki ekmek alayım.

Kâmil'in benim için özenle seçtiği ekmeklerden alıp eve döndüm. Bana verdiği ekmekten bir parça koparıp ağzıma attım. Çok lezzetliydi. Sanırım Kâmil bu işi öğrenmişti. Kahvaltımızı taze ekmeklerle yaptık. Artık Kâmil'i merak etmiyordum, nasıl olsa onu bulmuştuk.

MERT'İN SAKLADIĞI SIR

Günler birbirini kovaladı. Hafta içi bir gün, öğretmenimizin bize yolladığı mesajla kendimize geldik.

Arkadaşlar, hepinizi bugün
öğleden sonra saat 2'de okula
bekliyorum.

Başka bir şey yazmamıştı. Hepimiz okul bahçesinde, öğretmenimizin dediği saatten bir saat önce toplandık. Öğretmenimizin bu sıcak yaz gününde bizi çağırma nedenini kimse bilmiyordu. Okullar tatil olmuş, geziler de sona ermişti. Herkes birbirinin yüzüne baktı ama kimse neden toplandığımızı bilmiyordu.

Öğretmenimiz bizi bahçede, kaydırağın üstünde görünce seslendi:

– Erkencisiniz gençler, dedi pencereden el sallayarak. Haydi, içeri gelin!

Kaydıraktan atlayıp okula doğru koştuk. İÇeri girince merdivenleri tırmanarak sınıfta aldık soluğu. Sınıfa girdiğimde okulda olmanın, sıralara tekrar oturmanın beni mutlu ettiğini hissettim.

Kısa süre sonra öğretmenimiz geldi, ayağa kalktık.

– Oturun arkadaşlar, dedi öğretmenimiz.

Sonra bizi göz ucuyla süzdü.

– Anlaşılan eksik var. Kâmil nerede?

Ayağa kalktım.

– Öğretmenim, Kâmil çalışmaya başlamış. Bir fırında çalışıyor. Ondan gelmemiş olabilir.

– Kendine güzel iş bulmuş, dedi ve güldü. Neyse, ona bir şekilde ulaşabilirsiniz siz. Ben sizi niye çağırđıĐımı anlatayım. Siz de ona bilgi verirsiniz.

Öğretmenimiz bunları söyledikten sonra önümüzdeki masaya oturup konuşmaya başladı:

– Arkadaşlar, sizin adınıza bir projeye başvuru yaptık. Önce ailelerinizin iznini aldık. Sürpriz olması için size söylemedik. Yaz tatilinde hepinize oldukça faydalı olacak bir proje... “Genç Arkeologlar YetiĐiyor” adlı projeye başvurumuz kabul edildi. Birlikte bir ka-

zıya katılacağız. Hem de çok önemli bir kazıya... Belki de tarihin akışını değiştireceğiz.

Öğretmenimiz böyle söyleyince hepimiz heyecanlandık. Tam nereye gideceğimizi soracaktım ki Hayri benden önce davrandı.

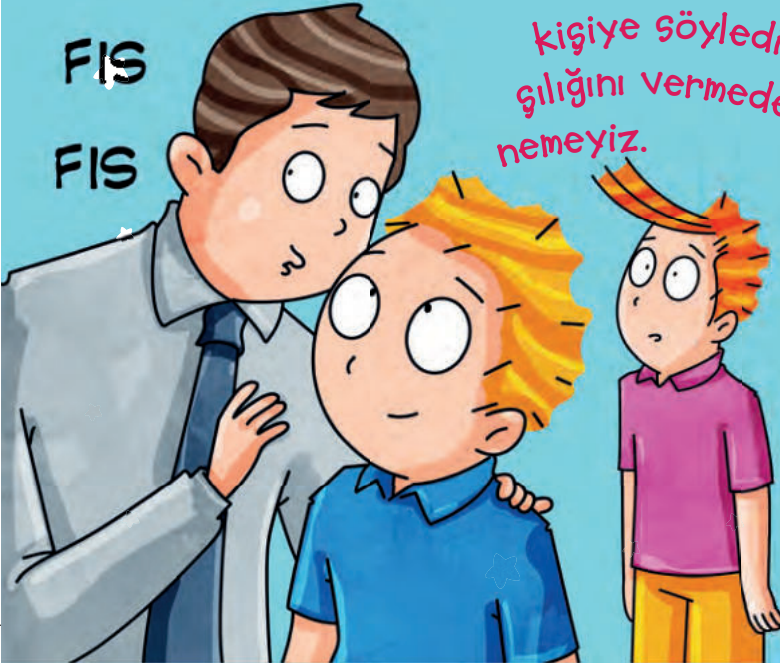
- Öğretmenim nereyi kazacağız? Yani nereye gideceğiz?

Öğretmenimiz gülümsedi.

- Arkadaşlar, bu da bilmeceniz olsun. Daha önce ziyaret ettiğiniz bir yer.

Daha sonra oturduğu yerden kalkıp Mert'in kulağına eğildi. Tek ipucunu da Mert'e söyledi. Hayri'ye döndüm:

- Dostum, öğretmen yanlış kişiye söyledi. Mert'e karışılığını vermeden asla öğrenemeyiz.

Aklımızda bir sürü soruyla kalakaldık. Kimse nereye gidileceğini bilmiyordu. Mert ise bize bakıp kötü kötü gülümsüyordu. Hepimiz Mert'in etrafında toplandık.

– **Mert, öğretmenimiz ne dedi sana?**

– Öyle bedavaya söylemem. Bana dondurma ısmarlarsanız söylerim.

– Tamam, söz, dedim. Dondurmanı ısmarlayacağız, artık söyle...

– **Olmaz,** dedi Mert. **Ben peşin çalışıyorum,** diyerek gülmeye devam etti.

Okuldan çıkıp Mert'in bizi biraz ilerideki parka, daha doğrusu parkın içindeki dondurmacıya götürmesine izin verdik. Ben ona kocaman bir dondurma ısmarladım. Hepimizin önünde şapır şupur yemeye başladı. Çok mutlu görünüyordu.

– **Mert haydi artık! Sözümüzü tuttuk. Şöyle artık öğretmenimizin kulağına fısıldadığı ipucunu...**

– Ağabey biraz sakın ol! Ben şu dondurmadan iki diş daha alayım, sonra söyleyeceğim.

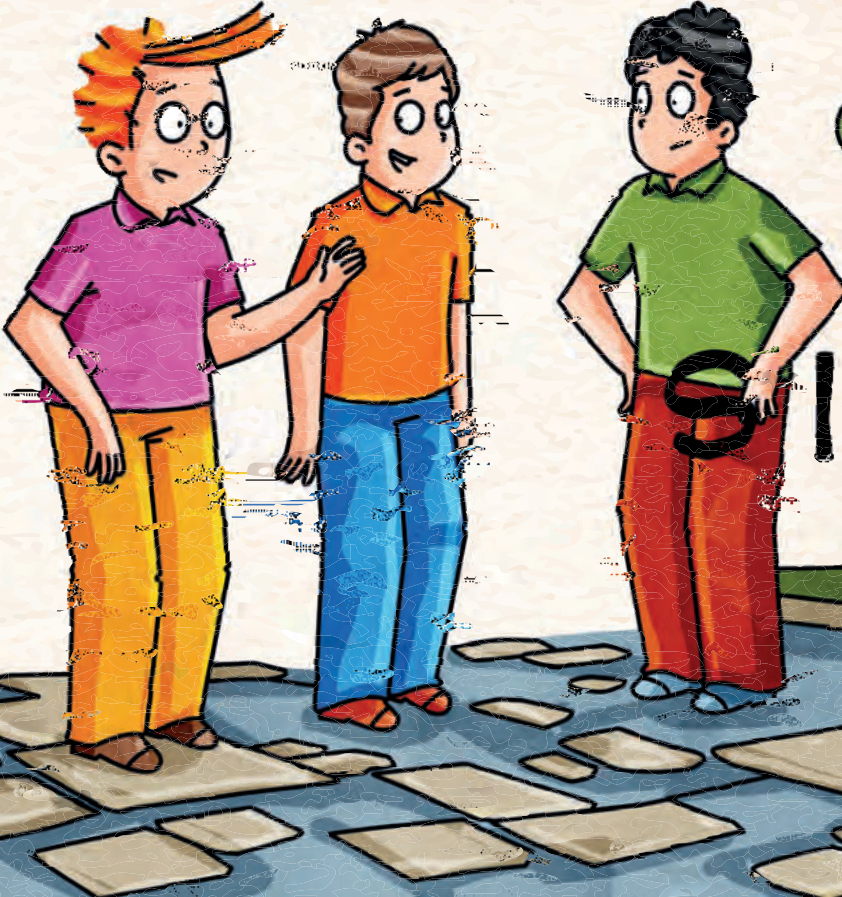
– Meerrrt! İnsanı sinir etme!

Deliye dönmüştüm. Neyse ki Mert daha fazla uzatmadı da konuşmaya başladı:

– Ağabey aslında pek bir şey söylemedi. Öğretmeniniz size tarih dersinden sıfır vermiş galiba, ben öyle anladım. **“Tarihten... sıfır... nokta...”** dedi. Onun gibi bir şey işte. Ben bu kadar anladım.

Hayri bana bakıp gülümsedi.

– Bence dondurmayı boş yere ısmarladık Levent. Ben hiçbir şey anlamadım.

Mert bizim söylediklerimizi dinlemiyordu bile. Gözleri kapalı, dondurma yemeye devam ediyordu. Ağzı, burnu, her tarafı dondurma içindeydi.

– Ağabey bilgiyi dondurmaya dönüştürdüm.

– Sen önce dondurma yemeyi öğren Mertçiğim. Yemek yemeyi öğrenen bebek gibisin. Lütfen ağzını sil de eve gidelim.

Mert’le evin yolunu tuttuk. Odama gidip bilgisayarımdan Mert’in söylediklerini aramaya çalıştım. Belki bir şeyler bulabilirdim. Pek çok aramadan sonra üç kelimeyi arama motoruna yazdım: tarih, sıfır ve nokta..

Arama yapınca karşıma tek bir şey çıktı. Sanırım nereye gideceğimizi bulmuştum:

Göbeklitepe: Tarihin Sıfır Noktası...

Öğretmenimiz daha sonra bize uçak biletlerini gönderince doğru yeri bulduğumu anladım. Şanlıurfa’ya gidiyorduk. İki gün sonra uçağımızın kalkacağını öğrendim.

İki gün boyunca Göbeklitepe hakkında pek çok şey okudum.

KÂMİL, GEL ARTIK!

Geziden önceki gün Kâmil'in çalıştığı fırına gittik. Kâmil yine heyecanla ekmek yapmaya devam ediyordu. Gerçekten canla başla çalışıyordu. Üstelik çok da mutlu görünüyordu. Kâmil'e geziyi anlattık fakat o gelmek istemedi. Onu ikna etmek için çok çaba gösterdik. Bizim onu ikna etmeye çalıştığımızı gören fırının sahibi yanımıza geldi ve bize destek verdi.

– Kâmil, bence sen de arkadaşlarınla gitmelisin, dedi.

Bu sözler üzerine Kâmil'in yüzü birden düştü. Neredeyse ağlayacak gibi oldu.

– Ne yani patron, ben güzel ekmek yapamıyordum mu? Beni kovuyor musun?

- Yok Kâmilciğim, o nasıl söz? Sen harika ekmek yapıyorsun. Bir usta gibisin. Kısa süre sonra çok daha güzel ekmekler yapacağını biliyorum. Sorun zaten güzel ekmek yapmada değil. Sorun, yaptığın ekmeklerin neredeyse hepsini kendi başına yemende... Biz ayakta kalmak için ekmek satmak zorundayız. Ama yaptığın ekmekleri kendin yersen kime, hangi ekmekleri satacağız?

Biz gülmemek için kendimizi zor tutuyorduk ancak Kâmil üzgündü. Ama ikna oldu, bizimle gelmeyi kabul etti. Hepimiz havalara uçtuk. Bazen başımızı derde soksa da Kâmilsiz bir gezi çekilmezdi.

Uçuş günü geldiğinde öğretmenimizle havaalanına doğru yola koyulduk. Uçak yolculuğumuz oldukça sakin ve olaysız geçti. Şanlıurfa'ya vardığımızda yaşadığımız yerin aslında pek de sıcak olmadığını anladık. Evet, Şanlıurfa çok sıcaktı. Ancak gezmek, yeni yerler görmek bize sicağı bile unutturmuştu.

Havaalanında bizi bekleyen otobüsümüz hareket etti. Bir süre yol aldık. Ben elimdeki fotoğraf makinesiyle pek çok fotoğraf çektim. Diğerleri uyumayı tercih etti. Öğretmenimiz diğer gezilerimizin aksine şehir hakkında bilgi vermedi bu defa. Zaten bu, gezi sayılmazdı. Buraya bir proje kapsamında gelmiştik.

Otobüsümüz tasarımları güzel olan iki binanın önünde durdu. Hepimiz inmek için ayağa kalktık. Fakat öğretmenimiz bizi engelledi:

– Arkadaşlar burası, Göbeklitepe hakkında bilgi alabileceğimiz, eşyalar satın alıp bir şeyler yiyebileceğimiz bir yer.

Kâmil uyuduğu yerden aniden fırladı:

– Birisi yemek mi dedi? Ben hemen iniyorum. Ayrıca buralarda beni kaybederseniz nerede bulacağınızı artık biliyorsunuz arkadaşlar.

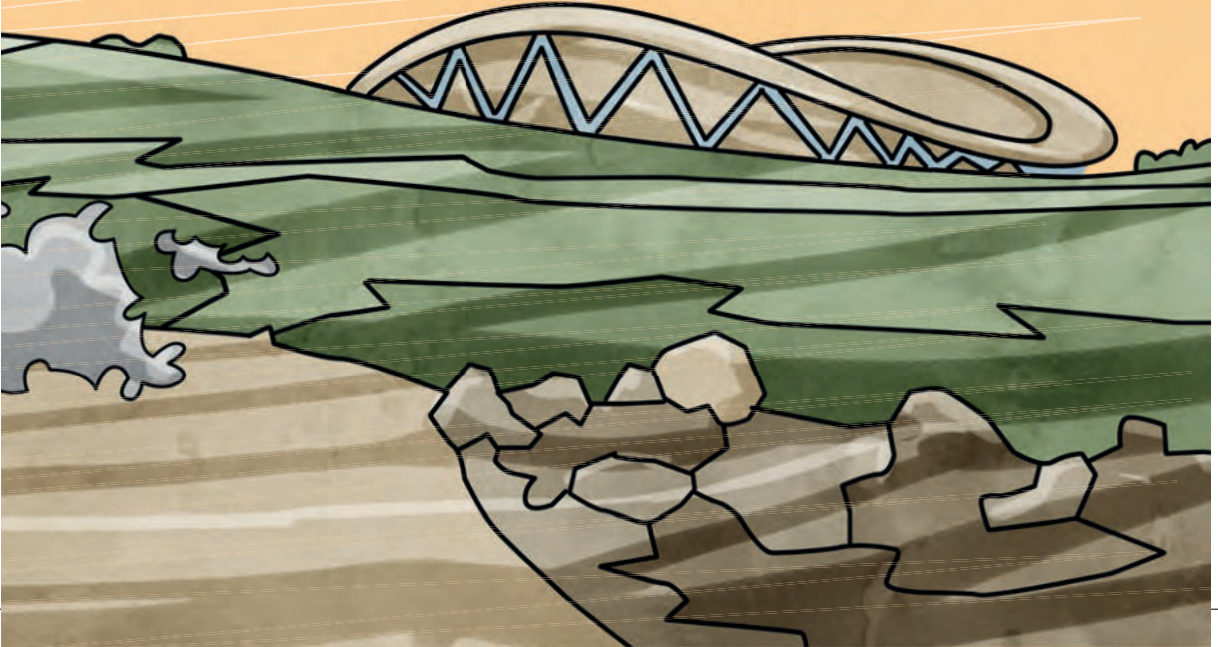
Öğretmenimiz Kâmil'i omzundan tuttu ve yerine oturmasını işaret etti:

– Kâmil, yerine otur lütfen. Biz burayı gezmeyeceğiz, şimdi yerleşelim. Ne de olsa bir hafta kadar buradayız. Bu zaman içinde Göbeklitepe hakkında bilgi sahibi olacaksınız. Yol yorgunusunuz, biraz dinlenin. Yarın sabah erken kalkacağız.

Öğretmenimiz bize her şey yarın başlayacak dedi ama eğlencenin bu gece başlayacağını bizim gibi o da bilmiyordu. Büyük maceraya az kalmıştı.

Hepimiz yerimize oturduk. Şoför, görevli olan bir kişiye bazı evraklar gösterdi. Sonra yola devam etti. Birkaç dakikalık yolculuktan sonra Göbeklitepe'ye vardık. Göbeklitepe, tanıtım bölümünden biraz daha ilerideydi. Bizim kalacağımız yer de Göbeklitepe'nin yanında yer alan ve konteynerden yapılmış bir barakaydı. Kazı ekibine ait başka yerler de vardı. Neredeyse Göbeklitepe'nin kalbinde kalacaktık. Çok şanslıydık. Eşyalarımızı alırken öğretmenime bir kez daha teşekkür ettim.

- Öğretmenim, bizi böyle güzel bir projeye dâhil ettiğiniz için çok teşekkür ederiz.

Eşyalarımızı bize ayrılan yere getirip yığdık. Burası küçük ama sevimli bir yerdi. Ortada, eşyalarımızı yığdığımız yerde küçük bir mutfak vardı. Sağ ve solda iki tane de oda... Odalardan birini öğretmenimize verdik. Biz de tayfa olarak diğer odada kalacaktık. Nasıl olsa dedemlerin evinde yaz boyunca aynı odayı kullanmış ve çok güzel zaman geçirmiştik.

Biraz dinlendikten sonra eşyalarımızı yerleştirdik. Kimimiz uyumaya çalıştı. Ancak bu sıcakta uyumak pek mümkün olmuyordu. Bu duruma alışmakta en çok Kâmil zorlanıyordu. Terden sıırılsıklam olmuştu zavallı.

– Arkadaşlar, ben pişmiş olabilir miyim? Burnuma lezzetli kokular gelmeye başladı da...

– Sen acıkmışsın bence Kâmilciğim.

Sıcak, sıcak, sıcak... Hava çok sıcaktı. Evimiz de bu sıcaktan yeterince nasibini alıyordu. Akşam oluncaya kadar neler yaptım neler... Elimi yüzümü yıkayıp yat-tım, duş aldım, yelpaze yapıp serinlemeye çalıştım an-cak bunların hiçbirisi fayda etmedi. Güneş kaybolmuştu fakat sıcak hâlâ etkisini göstermeye devam ediyordu. Ne yaptırırsak olmadı. Bir süre uyumaya çalışsak da başa-ramadık. Aramızda ilk ve tek uyuyan kişi Kâmil oldu. Sıcak yetmezmiş gibi bir de horlamaya başladı. Çilemiz daha da çekilmez olmuştu.

Osman'a döndüm:

- Ben dışarı çıkıp uyuyacağım. Burası uyuyacak gibi değil. Bu sığağa dayanamıyorum.

Osman da kafasını olur anlamında salladı. Bana Osman dışında cevap veren olmadı. Anlaşılan diğerleri dalmışlardı. Biz de Osman'la birlikte kamp sandalyelerimizi alıp dışarı çıktık. Hatta iki sandalye de fazla aldık. Böylece ayaklarımızı uzatacak ve kendimize bir yatak yapmış olacaktık.

Dışarıya çıkıp da sandalyelerimizi kurunca kendimize geldik. Dışarıda hafif bir rüzgâr vardı. Gökyüzü muhteşimdi. Hayatımda hiç bu kadar çok yıldızı bir arada görmemiştim.

Osman:

- Levent, içeride sıcaktan uyuyamadım, dedi. Burada da muhteşem manzaradan uyuyamayacağım. Gökyüzüne baksana... Ne kadar çok yıldız var.

Gökyüzüne bakarken Osman cep telefonunu çıkardı ve bir uygulama yükledi. Bu uygulama gökyüzündeki yıldızların ve gezegenlerin isimlerini ve uzaklıklarını